NIJZ Nacionalni inštitut za javno zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DRŽAVNI PROGRAM ZA OBVLADOVANJE SLADKORNE BOLEZNI 2020-30

Datum: 9.11.2026

Prva objava:

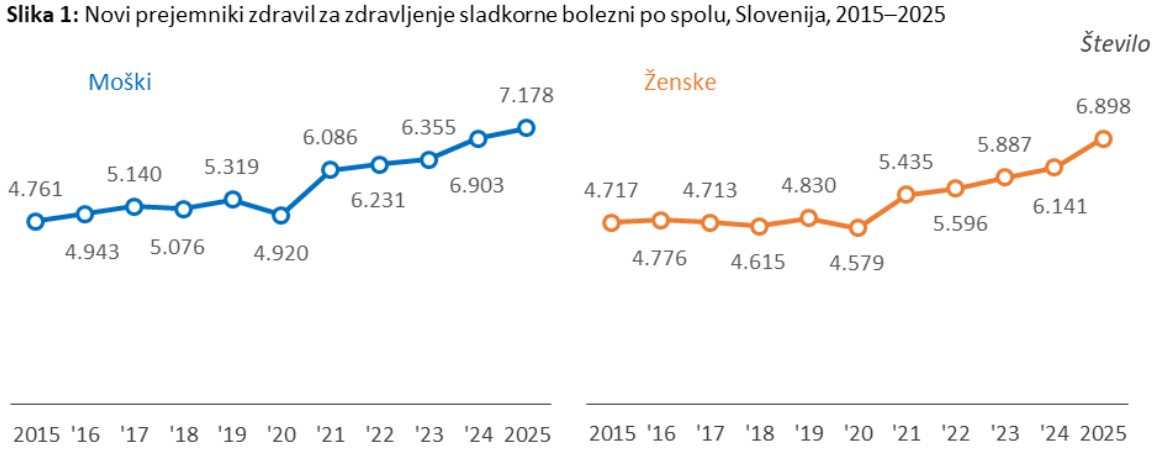
OBVLADOVANJE SLADKORNE BOLEZNI V LETU 2025

Kratek povzetek

V Sloveniji je bilo leta 2025 po podatkih NIJZ 135.874 oseb, ki so prejemale zdravila za zniževanje glukoze zaradi zdravljenja sladkorne bolezni, kar je za 5.192 (4 %) več kot leta 2024.

Z zdravili za zniževanje glikemije se je začelo zdraviti 14.076 oseb, pri čemer se število žensk približuje številu moških.

Slika 1: Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni po spolu, Slovenija, 2015–2025

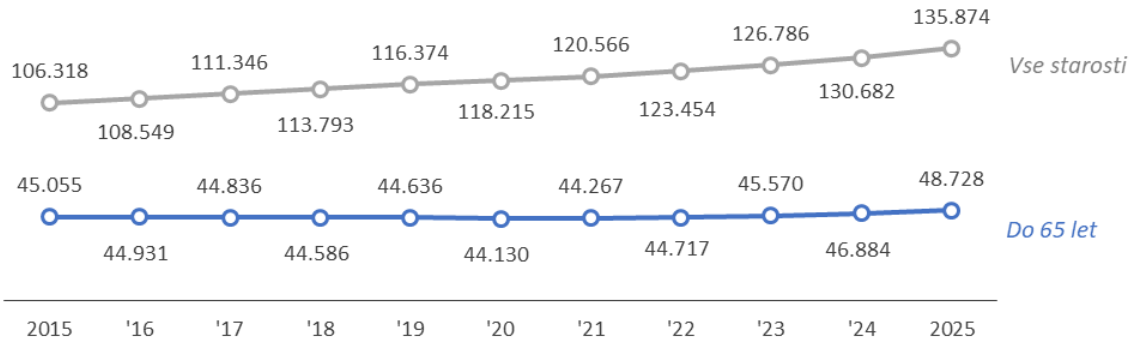
Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ.

"Sladkorna bolezen ne izbira!"

Skupno število oseb, ki prejemajo zdravila zaradi zdravljenja sladkorne bolezni, se je v letu 2025 zvišalo na 135.874, kar je za 5.192 več kot leta 2024 in za 17.659 več kot leta 2020. Za leto 2025 je ocenjeno število oseb z znano sladkorno boleznijo v Sloveniji 159.800 – ob upoštevanju, da se 15 % oseb zdravi nefarmakološko, torej brez zdravil.

Skupno število oseb, ki sladkorno bolezen zdravijo z zdravili, se že desetletje zvišuje (104.167 v letu 2014 v primerjavi s 135.874 v letu 2025), pri čemer število mlajših od 65 let sicer narašča, a precej počasneje kot število starejših od 65 let. Ti podatki kažejo, da je staranje prebivalstva zelo pomemben dejavnik pri povečevanju števila ljudi s sladkorno boleznijo.

Slika 2: Število prejemnikov antihiperglikemičnih zdravil (A10) po starostnih skupinah, Slovenija, 2015–2025

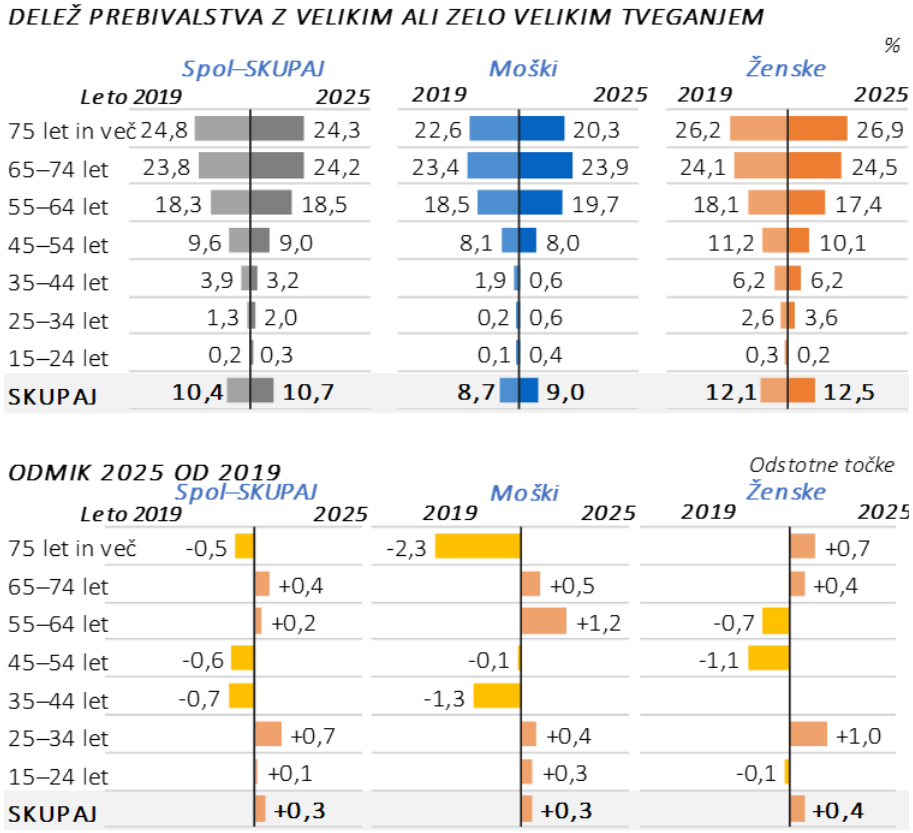

Vir: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ.

Zdravstveno stanje prebivalcev Slovenije spremljamo z obdobnimi raziskavami EHIS. Tako lahko med drugim ocenimo, kolikšen delež ljudi ima veliko (zboli vsak tretji) oziroma zelo veliko tveganje (zboli vsak drugi) za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih. Med ogrožene torej sodi približno 10 % prebivalcev, starejših od 15 let; tveganje s starostjo narašča in je pri ženskah večje kot pri moških. V primerjavi z letom 2019 je slika približno enaka, kar kaže na nadaljnje povečevanje števila oseb s sladkorno boleznijo tudi v prihodnje.

Slika 3: Veliko ali zelo veliko tveganje za pojav sladkorne bolezni tipa 2 v prihodnjih 10 letih, Slovenija, 2019 in 2025

Vir: Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ.

Podrobnejše podatke in več informacij najdete na NIJZ podatkovnem portalu.

Opis raziskave

Po sprejetju Nacionalnega plana za obvladovanje sladkorne bolezni (NPOSB) 2010–2020 se je na ravni države izoblikoval ožji nabor kazalnikov za spremljanje obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji. Junija 2021 je Vlada Republike Slovenije sprejela Državni program za obvladovanje sladkorne bolezni 2020–2030 (DPOSB 2020–2030) in obstoječi set kazalnikov se nanaša tudi na krovne cilje DPOSB 2020-2030.

Izbor kazalnikov je vezan na možnosti, ki jih omogočata zdravstveno informacijski sistem in zakonodaja, ki opredeljuje zbiranje podatkov iz zdravstva na eni strani ter potrebe posameznih strok, ki spremljajo pojavljanje, razširjenost in zdravstveno obravnavo bolnikov s sladkorno boleznijo, na drugi strani.

Kakovostni in celoviti podatki z interpretacijo in umestitvijo kazalnikov v kontekst ciljev DPOSB 2020–2030 so pomembni za pripravo verodostojnih informacij, ki jih za svoje delo potrebujejo partnerji, ki delujejo na posameznih področjih, kot so npr. zagotavljanje pogojev za preprečevanje sladkorne bolezni in njeno zgodnje odkrivanje, oblikovanje politik in ukrepov ter načrtovanje in upravljanje zdravstvene dejavnosti za zagotovitev dostopne in kakovostne zdravstvene obravnave. Informacije so potrebne za ocenjevanje učinkov delovanja in za usmerjanje nadaljnjih aktivnosti. Oboje je bistvenega pomena za uspešno obvladovanje sladkorne bolezni. Pričakujemo, da bomo lahko na področju obvladovanja sladkorne bolezni v največji možni meri načrtovali, spremljali in vrednotili uspešnost zastavljenih aktivnosti in zdravstvenih politik.

Za izračun kazalnikov so uporabljeni različni viri podatkov:

Anketni podatki:
- Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS), NIJZ
- Nacionalna raziskava – Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), NIJZ

Administrativne zbirke:
- Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, NIJZ
- Perinatalni informacijski sistem Republike Slovenije, NIJZ
- Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, SPP – BO, NIJZ
- Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ
- Evidence OZZ, ZZZS
- Izdatki zdravstvenih storitev, ZZZS
- Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev, ZZZS

Podatki registra:
- Register SBT1 Republike Slovenije, ISPEK PeK
- ISPEK PeK, analiza SWEET

Podatki o prebivalstvu:
- Prebivalstvo, SURS

Podatki na podlagi rutinskega spremljanja:
- SLOfit – Športnovzgojni karton

Pravna podlaga za zbiranje podatkov:

Zakon o državni statistiki ZDSta (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01), Letni program statističnih raziskovanj, za posamezna koledarska leta

Uporabne povezave:

- Podrobnejša metodološka pojasnila
- Obvladovanje sladkorne bolezni v Sloveniji
- NIJZ Podatkovni portal
- Zdravje v občini
- Letopis